

Odločba Višjega sodišča RS: VDS Sodba X Pdp 1369/2010

Zbirni podatki

Evidenčna številka: VDS0007458

Sodisce: Višje delovno in socialno sodišče Ljubljana

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne spore

Datum: 6.1.2011

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: kolektivni delovni spor - zakonitost volitev - svet delavcev - volilna pravica - delavec s posebnimi pooblastili - vodilni delavec

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Povezave

Zveza: ZDR člen 72. ZSDU člen 12, 13, 53.

Besedilo

Jedro:

Četudi je kandidatka za članico sveta delavcev v času izvedbe volitev nadomeščala vodilno delavko, to ne pomeni, da ni imela pasivne volilne pravice, saj njena pogodba o zaposlitvi (skupaj z aneksi k pogodbi o zaposlitvi, ki so se nanašali na nadomeščanje) ni imela elementov pogodbe o zaposlitvi s poslovodno osebo.

Izrek:

Pritožbi nasprotnega udeleženca se ugotovi in se izpodbijana sodba spremeni tako, da se glasi:

"Zavrne se predlog predlagatelja, da se razveljavijo volitve v svet delavcev družbe L. d.d., izvedene dne 5. 2. 2010 in da se volitve zaradi ugotovljenih bistvenih kršitev postopka ponovijo v 60 dneh.

Predlagatelj je dolžan nasprotnemu udeležencu povrniti stroške postopka v znesku 1.074,00 EUR, v 8 dneh pod izvršbo."

Predlagatelj je dolžan nasprotnemu udeležencu povrniti pritožbene stroške v znesku 732,00 EUR, v 8 dneh pod izvršbo.

Predlagatelj in nasprotni udeleženec sama krijeta stroške revizije.

Obrazložitev:

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo ugodilo predlogu predlagateljev in razveljavilo volitve v svet delavcev z dne 5. 2. 2010 in nasprotnemu udeležencu naložilo, da je dolžan ponoviti volitve v 60 dneh. Odločilo je, da vsaka stranka trpi svoje stroške postopka.

Zoper odločitev sodišča prve stopnje se pritožuje nasprotni udeleženec zaradi bistvenih kršitev določb pravnega postopka, zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja ter zmotne uporabe materialnega prava. Predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbi ugotovi in izpodbijano sodbo razveljavi ter vrne v ponovno odločanje sodišču prve stopnje oziroma podrejeno, da pritožbi ugotovi in predlog predlagatelja zavrne kot neutemeljen, predlagatelju pa naloži povračilo vseh stroškov tega postopka.

Meni, da je predlagatelj napačno določil osebo, ki je pasivno legitimirana v tem sporu. Predlagatelj je kot stranko navedel volilno komisijo družbe L. d.d., katera ne obstaja. V skladu z 52. členom ZSDU je kot nosilec pravic in obveznosti v konkretnem kolektivnem sporu le volilna komisija sveta delavcev, ne pa volilna komisija družbe L. d.d. Navaja, da je odločitev sodišča prve stopnje o razlogih za razveljavitev volitev z dne 5. 2. 2010 izključno glede kršitev 12. in 13. člena ZSDU v nasprotju z predlaganimi dokazi. V tem delu se izrek sodbe glede na obrazložitev sodišča ne da preizkusiti. Nasprotni udeleženec je predložil pogodbo o zaposlitvi in anekse k pogodbi kandidatke S.B.. Iz aneksov k pogodbi o zaposlitvi nikjer ne izhaja, da je delavka, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi v skladu z 72. členom Zakona o delovnih razmerjih. Nesporno je, da S.B. ni prokurist in niti poslovodja. Sodišče prve stopnje ne obrazloži na osnovi česa je sprejelo odločitev, da navedena delavka spada v krog delavcev, ki ne morejo imeti ne aktivne in ne pasivne volilne pravice. Prav tako ne pojasni, kako je delo S.B. kot dodatne zadolžitve vplivalo na zakonitost in pravilnost volitev, kar je drugi pogoj v primeru ugotovitve za razveljavitev volitev po 52. členu ZSDU. Sama izvolitev S.B. kot kandidatke z največ glasovi ne more biti dovolj tehten razlog za nezakonitost volitev. Sodišče prve stopnje je zmotno in nepopolno ugotovilo dejansko stanje glede bistvenih kršitev postopka - kandidiranje kandidatke S.B.. Le-ta ima sklenjeno pogodbo za vodenje oddelka galvane, od novembra 2009 pa je mesečno sklepala anekse k obstoječi pogodbi, s katerimi jo je družba zadolžila za opravljanje še dodatnih del in nalog, to je nadomeščanje vodje proizvodnje. V aneksih ni ničesar določeno drugače od njene osnovne pogodbe vodje oddelka galvane v smislu 72. člena Zakona o delovnih razmerjih. ZSDU v 12. in 13. členu določa, da aktivne in pasivne volilne pravice nimajo direktor, prokuristi in tudi delavci, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi v skladu z 72. členom ZDR. Poudarja, da S.B. s sklepanjem aneksov navedeni pogoj ne izpolnjuje. Sodišče prve stopnje je napačno presodilo anekse k pogodbi o zaposlitvi, kot pogodbo o zaposlitvi v skladu s 72. členom ZDR. Predlagatelj v potrditev svojih navedb ne predlaga nobenih dokazov, ki bi dokazovali njihove navedbe, da je S.B. delavka, ki zaradi statusa po 2. odstavku 12. člena ZSDU ne more imeti aktivne volilne

pravice. Nasprotni udeleženec se prav tako ne strinja z odločitvijo sodišča glede sodnega varstva v zvezi s kandidacijskim postopkom, saj meni, da je nasprotni udeleženec (pravilno: predlagatelj) v zvezi z ugovori glede S.B. po 52. členu ZSDU prekludiran. Varstvo po 53. členu ZSDU se nanaša izključno na postopek volitev, ki pa ni kandidacijski postopek, ki ga mora izvesti volilna komisija. Navedbe predlagatelja o kršitvi 12. in 13. člena ZSDU so zato prepozna. Priglaša pritožbene stroške.

Predlagatelj v odgovoru na pritožbo predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbo kot neutemeljeno zavrne, nasprotnemu udeležencu pa naloži plačilo stroškov postopka. Glede pomanjkanja obstoja pasivne legitimacije v predmetnem sporu se predlagatelj sklicuje na sodbo VS RS opr. št. VIII Ips 275/2006, po kateri je nasprotni udeleženec pri sporih glede volitev v SD prav volilna komisija. Po prepričanju predlagatelja je sodišče tudi pravilno zaključilo, da Slavka Bajramović kot vodilni delavec ni imela ne aktivne ne pasivne volilne pravice. Sklicuje se na sodbe VDSS opr. št. Pdp 386/2000 in Pdp 733/98 ter sodbo VS RS opr. št. VIII Ips 262/2005, po katerih se za vodilne delavce v smislu 12. člena ZSDU štejejo ne samo poslovodni delavci in prokuristi, temveč tudi vodilni delavci, to je delavci, ki vodijo posamezno poslovno področje ali organizacijsko enoto ali imajo pooblastila za sklepanje pravnih poslov ali samostojne kadrovske in organizacijske odločitve. Po oceni predlagatelja dejstvo, da je S.B. v času kandidature ter svoje izvolitve nadomeščala vodjo proizvodnje potrjuje navedbe, da gre za vodilno delavko. Brez njene kandidature bi bil volilni rezultat gotovo drugačen. Predlagatelj se ne strinja z ugotovitvijo sodišča, da delodajalec s svojim ravnanjem ni vplival na izid volitev oziroma da ni izkazano, da bi delodajalec kršil svobodo in tajnost volitev. Iz izpovedbe priče S.B. očitno izhaja, da je njeno kandidaturo podprl delodajalec, pripravil in plačal je tudi propagandni material. To ravnanje delodajalca pomeni kršitev prvega odstavka 52. člena ZSDU. Meni, da je napačna razlaga določb ZSDU s strani nasprotnega udeleženca v zvezi s prekluzijo uveljavljanja sodnega varstva. Glede na dejstvo, da v zakonu ni predvideno sodno varstvo zoper odločitev komisije, je potrebno pravico do sodnega varstva uveljaviti v sporu po 52. členu ZSDU, kar je predlagatelj tudi storil. Priglaša stroške odgovora na pritožbo.

Pritožba je utemeljena.

Pritožbeno sodišče je v sporni zadevi že odločilo s sodbo opr. št. X Pdp 577/2010 z dne 25. 5. 2010 tako, da je pritožbi nasprotnega udeleženca ugodilo, in zavrnilo predlog predlagatelja, da se razveljavijo volitve v svet delavcev družbe L. d.d., izvedene dne 5. 2. 2010 in da se volitve zaradi ugotovljenih bistvenih kršitev določb postopka ponovijo v 60 dneh. Vrhovno sodišče RS je s sklepom opr. št. VIII Ips 208/2010 z dne 22. 11. 2010 reviziji predlagatelja ugodilo, sodbo sodišča druge stopnje razveljavilo in zadevo vrnilo sodišču druge stopnje v novo sojenje.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje v mejah pritožbenih razlogov in v mejah razlogov, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti (2. odstavek 350. člena Zakona o pravnem postopku - ZPP - Ur. l. RS št. 26/99

in naslednji). Ob navedenem preizkusu je ugotovilo, da sodišče prve stopnje ni bistveno kršilo določb postopka, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti in na katere opozarja pritožba, da je dejansko stanje popolno ugotovilo, da pa je materialno pravo napačno uporabilo.

V tem kolektivnem delovnem sporu gre za spor o razveljavitvi volitev iz 53. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU - Ur. l. RS 42/93 in naslednji), ki ga je sprožil sindikat L. - KNSS.

V smislu določb 53. člena ZSDU razveljavitev volitev članov sveta delavcev pogojujejo le bistvene kršitve postopka volitev, ki izkazano vplivajo ali lahko vplivajo na zakonitost in pravilnost volitev.

Sodišče prve stopnje je na podlagi izvedenega dokaznega postopka ugotovilo, da je predlog predlagatelja utemeljen. Postavilo se je na stališče, da aktivna volilna pravica ne pripada vodilnim delavcem, ker že zaradi svojega položaja sodelujejo ali aktivno vplivajo na upravljanje gospodarskih družb in soodločanje s strani uprave. Ocenilo je, da ne more biti sporna pogodba o zaposlitvi kandidatke za članico sveta delavcev S.B. za opravljanje dela vodje oddelka galvanice, pač pa aneksi k pogodbi o zaposlitvi, na podlagi katerih od decembra 2009 opravlja delo nadomeščanja vodje proizvodnje z vsemi njegovimi pooblastili. Štelo je, da je nasprotni udeleženec kršil določbo 12. člena ZSDU, ker pa za razveljavitev volitev ne zadošča vsaka kršitev, ampak le taka, ki vpliva na rezultate glasovanja, je ugotovilo, da je S.B. dobila največ glasov, kar pomeni, da je njena izvolitev vplivala na rezultate glasovanja. Ostalih kršitev ni ugotovilo oziroma niso vplivale na pravilnost in zakonitost volitev.

Pritožbeno sodišče se strinja s stališčem sodišča prve stopnje, da je volilna komisija udeleženec v sporu o sodelovanju delavcev pri upravljanju po 1. odstavku 52. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1 - Ur. l. RS, št. 2/2004 in naslednji). Posebnih določb o udeležencih pri tovrstnih sporih ZDSS-1 nima, zato veljajo splošne določbe 45. člena ZDSS-1. Nasprotni udeleženec je oseba, organ ali združenje, proti kateremu je predlog vložen. V volilnih zadevah po ZSDU je to volilna komisija. Pritožbeno sodišče se strinja s stališčem sodišča prve stopnje, da bi bilo sicer pravilnejše poimenovanje nasprotnega udeleženca "volilna komisija sveta delavcev, organiziranega pri družbi L. d.d.", kljub temu pa je identifikacija udeleženca nedvoumna in je ugovor pomanjkanja pasivne legitimacije neutemeljen.

ZSDU v 1. odstavku 53. člena zagotavlja varstvo volilne pravice v primeru bistvenih kršitev postopka volitev, ki so ali bi lahko vplivale na zakonitost in pravilnost volitev. Volitve v svet delavcev, kot jih ureja ZSDU, predstavljajo podobno kot to velja za splošne volitve, postopke in opravila, ki zajemajo čas od razpisa volitev do objave rezultatov glasovanja. Nepravilnosti se v tem času lahko pojavljajo od samega začetka, v postopku kandidiranja, imenovanju volilnih organov, nepravilnosti na dan glasovanja in pri ugotavljanju rezultatov glasovanja. Zato so neutemeljene pritožbene navedbe, da so ugovori predlagatelja

glede S.B. prekludirani.

Po določbi 13. člena ZSDU imajo pravico biti izvoljeni v svet delavcev vsi delavci, ki imajo aktivno volilno pravico po tem zakonu in so zaposleni v družbi nepretrgoma najmanj 12 mesecev (pasivna volilna pravica). Po določbi 12. člena ZSDU imajo aktivno volilno pravico vsi delavci, ki delajo v družbi nepretrgoma najmanj šest mesecev. Direktor, delavci, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi v skladu z 72. členom Zakona o delovnih razmerjih (ZDR - Ur. l. RS, št. 42/2002 in naslednji) ter prokuristi nimajo pravice voliti predstavnikov v svet delavcev. Sodišče prve stopnje se je postavilo na stališče, da je imela kandidatka S.B. v času kandidacijskega postopka, kakor tudi v času izvedbe volitev, sklenjeno pogodbo o zaposlitvi oziroma aneks k pogodbi o zaposlitvi, na podlagi katerega je nadomeščala vodjo proizvodnje, zato spada v krog oseb, ki ne morejo imeti ne aktivne in ne pasivne volilne pravice. V 12. členu ZSDU je pojem "delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi nadomeščen s pojmom delavci, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi v skladu z 72. členom ZDR". Tako se v tem konkretnem primeru izpostavlja vprašanje, ali ima S.B. sklenjeno pogodbo o zaposlitvi po določbi 72. člena ZDR. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1 - Ur. l. RS, št. 42/2006 in naslednji) v 10. členu navaja, da se za poslovodstvo štejejo organi ali osebe, ki so po tem zakonu ali po aktih družbe pooblaščen, da vodijo njene posle. Predlagatelj se v predlogu sklicuje, da je S.B. vodilna delavka. ZDR v 72. členu določa, da se lahko ob sklepanju pogodbe o zaposlitvi s poslovodno osebo ali s prokuristom določeni elementi pogodbe o zaposlitvi določijo drugače, kot za ostale delavce. Sodišče prve stopnje je napačno presodilo anekse k pogodbi o zaposlitvi in jih štelo kot pogodbo o zaposlitvi v skladu s 72. členom ZDR. V aneksih k pogodbi o zaposlitvi delavke S.B. ni nobenih določb, drugačnih od njene osnovne pogodbe o zaposlitvi (za vodenje galvane) v smislu 72. člena ZDR. Zato je zaključek sodišča prve stopnje, da je nasprotni udeleženec kršil ZSDU, kršitev pa je vplivala na rezultate glasovanja, materialnopravno zmoten.

Glede na navedeno in v skladu z določbo 5. odstavka 358. člena ZPP, je pritožbeno sodišče pritožbi ugodilo in sodbo sodišča prve stopnje spremenilo tako, da je zavrnilo predlog predlagatelja na razveljavitev volitev v svet delavcev z dne 5. 2. 2010.

Glede na spremenjeno odločitev je bilo potrebno ponovno odločiti tudi o stroških postopka. Predlagatelj stroškov postopka ni priglasil. Od priglašanih stroškov je pritožbeno sodišče nasprotnemu udeležencu priznalo v skladu z Zakonom o odvetniški tarifi (ZOdvt - Ur. l. RS, št. 67/2008 in naslednji) 500,00 EUR nagrade za postopek (tarifa 3420), 375,00 EUR nagrade za narok (tarifa 3421) in 20,00 EUR za izdatke (tarifa 6002) in 20 % DDV, skupaj 1.074,00 EUR.

Ker je nasprotni udeleženec s pritožbo uspel, mu je predlagatelj dolžan povrniti pritožbene stroške, in sicer nagrado za postopek v višini 600,00 EUR (tarifa 3422), za izdatke 10,00 EUR (tarifa 6002) in 20 % DDV, skupaj 732,00 EUR.

Pritožbeno sodišče je odločalo tudi o stroških revizijskega

postopka. Pritožbeno sodišče je odločilo, da predlagatelj in nasprotni udeleženec sama krijeta svoje stroške postopka. Predlagatelj iz razloga, ker ni uspel s predlogom, odgovor na revizijo nasprotnega udeleženca pa ni prispeval k rešitvi zadeve.

Zveza:

ZDR člen 72. ZSDU člen 12, 13, 53.